

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudcem JUDr. Michalem Hájkem, Ph.D., ve věci

žalobce: L. Š., narozený dne X
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 11. 2021, čj. MPSV-2021/144668-421/1,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce byl dne 6. 1. 2020 zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.

2. Dne 4. 5. 2021 vyzval Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále jen „úřad práce“) žalobce, aby se dostavil dne 31. 5. 2021 za účelem zprostředkování zaměstnání.
3. Žalobce požádal o posunutí stanoveného termínu s ohledem na probíhající pandemii onemocnění COVID-19, neboť trpí chronickou respirační chorobou spojenou s poruchou imunity a obává se o své zdraví a život.
4. Úřad práce jej vyzval, aby v případě, že se nemůže dostavit na jeho pobočku ve stanoveném termínu, doložil, z jakého důvodu tak nemůže učinit. Za tím účelem aby předložil buď potvrzení o lékaře o zdravotních omezeních, která mu brání ve schůzce na úřadu práce nebo „potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání“ (dále jen „potvrzení o dočasné neschopnosti“).
5. Žalobce na to reagoval oznámením, ve kterém uvedl, že na pobočce úřadu práce dochází k porušování protiepidemických opatření. S ohledem na své chronické onemocnění nechce ohrozit své zdraví. Ve stanoveném termínu se nedostavil.
6. Úřad práce jej proto opětovně vyzval k doložení jeho zdravotních potíží.
7. Žalobce předložil dvě zprávy z alergologie. Podle nich je léčen pro středně těžké perzistující alergické astma bronchiale. Navíc má dlouhodobě alergickou rýmu, alergii na trávu, obilí, roztoče, prach, srst psů a koček a břízu. Trpí také vážnou poruchou kloubů. Žalobce také ve svém vyjádření uvedl, že může poskytnout záznamy o porušování protiepidemických pravidel na úřadu práce. V dalším vyjádření sdělil, že videozáznamy není schopen zaslat s ohledem na jejich velikost (více než 20 Mb). Záznamové zařízení si s ohledem na svou tíživou finanční situaci není schopen zajistit.
8. Dne 23. 7. 2021 vydal úřad práce rozhodnutí o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s úřadem práce podle § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 ve spojení s § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
9. Proti tomu podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím a rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

II. Shrnutí žaloby

10. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 23. 1. 2022 žalobu u Krajského soudu v Českých Budějovicích.
11. Žalobce poukázal na to, že trpí výraznou obloukovitou rigidní kyfózou (deformací páteře) a dále chronickou respirační chorobou se související poruchou imunity. V souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 tedy spadá do okruhu zdravotně ohrožených osob. Proto se odmítl dostavit na úřad práce k osobnímu setkání. Úřad práce jej od 1. 1. 2021 do 30. 4. 2021 uznal za osobu dočasně práce neschopnou. O ukončení tohoto režimu (dočasně práce neschopné osoby) nebyl vyrozuměn ani v dubnu, ani v květnu 2021. Stejně tak o tom nebyl vyrozuměn ke dni podání žaloby. Ve světle těchto skutečností nevěděl, že v pojetí správních orgánů není osobou dočasně práce neschopnou.
12. Dále uvedl, že mu úřadem práce nebyly vypláceny dávky mimořádné okamžité pomoci na ochranné prostředky (mj. respirátor) v řádných termínech. Zejména poukázal na to, že na základě jeho žádosti o tuto dávku ze dne 27. 5. 2021 mu byla mimořádná okamžitá

pomoc vyplacena až dne 1. 6. 2021. On se tedy nemohl dostavit na schůzku za účelem zprostředkování zaměstnání dne 31. 5. 2021. Nemohl totiž dodržet všechna platná protiepidemická opatření – mít respirátor, k jehož zakoupení mu nebyla včas vyplacena dávka. Stejně tak mu zavčas nebyl vyplacen příspěvek na živobytí. Dále nedisponoval ani finančními prostředky na jízdné. Proto se z důvodu uvedeného v § 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti nedostavil na úřad práce.

13. V tomto ohledu žalobce také namítl, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav. Neověřil totiž, zda žalobci ve skutečnosti byly včas vypláceny dávky sociální pomoci. Tím pádem nezjistil, že úřad práce žalobci neprávem odepřel finanční podporu a žalobce tak nemohl plnit své povinnosti.
14. Přestože si úřad práce měl být ze své úřední činnosti vědom žalobcovy finanční situace (§ 6 odst. 2 správního řádu, § 4a odst. 1 zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů), vyškrtl žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání. Žalobce je tedy trestán za administrativní prodlení úřadu práce.
15. Žalobce poukázal také na to, že dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí) mu úřad práce nevyplácel opakovaně. Dostal je tedy do svízelné situace, která vedla až k jeho vyškrtnutí ze seznamu uchazečů o zaměstnání. V tom žalobce spatřuje nejen postup nesouladný se zákonem, ale též porušení svých základních práv dle čl. 30, čl. 31 a čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Dále poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 11. 5. 2021, čj. 1 Ads 52/2021-31.
16. Tím, že žalobci nebyly řádně vypláceny sociální dávky, také nedisponoval dostatečnými finančními prostředky potřebnými pro splnění požadavků úřadu práce na předložení důkazů. Nemohl zakoupit datový nosič a poslat důkaz placenou službou.
17. K tomu blíže popsal, že učinil oznámení ohledně nedodržování protiepidemických opatření zejména ve dnech 12. 5. 2021 a 24. 5. 2021 – nedodržování zákazu pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest. Referent zaměstnanosti, kterého se oznámení týkalo, opakovaně zpochybňoval žalobcovo oznámení. Žalobce jako očitý svědek vyzval úřad práce k vyvrácení svého tvrzení a doložení tvrzení referenta zaměstnanosti. Úřad práce ovšem tvrzení referenta nikterak nedoložil a žalovaný nevyvrátil žalobcovo svědectví. Úřad práce ve svém rozhodnutí sám připustil, že nad dodržováním protiepidemických nařízení svými zaměstnanci nemá kontrolu. Přitom ve svých prostorách mohl zjednat nápravu a dohlédnout na dodržování opatření. Namísto toho ovšem zvolil vyškrtnutí žalobce ze seznamu uchazečů jako vyřešení celé situace. Učinil tak přesto, že žalobce doložil lékařskými zprávami, že trpí chronickým respiračním onemocněním. Žalobci tedy vznikl oprávněný zájem na ochranu jeho zdraví [§ 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti], pro který se nemohl dostavit na úřad práce.
18. Žalobce také namítl, že se dne 6. 10. 2021 domáhal nahlédnutí do správního spisu a úřad práce mu toto právo upřel. Žalobce z toho důvodu nemohl dostatečně hájit svá práva.
19. Proto navrhl, aby krajský soud zrušil napadené rozhodnutí.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

20. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že k žalobcem uváděným důvodům pro nedostavení se na schůzku na úřadu práce [§ 5 písm. c) bod 7 zákona o zaměstnanosti] nelze přihlídnout. Subjektivní žalobcův názor na opožděnost výplaty dávek mimořádné okamžité pomoci totiž žalovaný nepovažuje za důvodný. Opětovně poukázal na to, že žalobce o příspěvek požádal dne 27. 5. 2021 (čtvrtek), dávka mu byla přiznána následující den 28. 5. 2021 (pátek) a příspěvek byl vyplacen v úterý 1. 6. 2021. V tom žalovaný nespatřuje žádné administrativní pochybení. Dle názoru žalovaného měl žalobce o příspěvek žádat dříve, než dva administrativní dny před sjednanou schůzkou. Na uvedeném nic nemění ani subjektivní žalobcův názor, že si o příspěvek žádal včas.
21. Stejně tak nedostavení se ke sjednané schůzce nelze omluvit nedostatkem finančních prostředků žalobce. Špatná finanční situace uchazeče o zaměstnání (žalobce) není dle žalovaného důvodem podle § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti. Žalobce byl zařazen na seznam uchazečů o zaměstnání a měl plnit s tím spojené povinnosti. Měl také předpokládat, že bude úřadem práce vyzván, aby se dostavil za účelem schůzky. Měl si tedy vytvořit dostatečnou finanční rezervu, aby byl schopen tuto povinnost splnit.
22. Argumentaci týkající se dalších – údajně nezaplacených – dávek mimořádné okamžité pomoci označil žalovaný za irelevantní pro posouzení podané žaloby.
23. Stejně tak za irelevantní považuje žalobcovo tvrzení, že mu byl příspěvek na živobytí vyplacen až dne 14. 6. 2021. Pokud mu totiž byl vyplacen v polovině června, mohl důkazy (o nedodržování protiepidemických opatření) zaslat ihned po vyplacení.
24. Co se týče důkazů o nedodržování protiepidemických opatření na úřadu práce, žalovaný dodal, že se jedná o nepodložená tvrzení. Nadto bez jakékoliv konkretizace pracovníka, který opatření údajně nedodržoval. Žalovaný též vyjádřil přesvědčení, že pokud by opatření nebyla dodržována, zajisté by úřad práce sjednal nápravu.
25. V žalobcových tvrzeních, že spadá do rizikové skupiny obyvatel v souvislosti s onemocněním COVID-19, taktéž nespatřuje relevantní důvod pro nedostavení se na úřad práce. Dle žalovaného žalobcem předložené lékařské zprávy prokazují pouze to, s jakými onemocněními se dlouhodobě léčí. Neprokazují však, že by z důvodu ohrožení jeho zdravotního stavu nemohl plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání. S nutností prokázat svá tvrzení pak byl žalobce dostatečně seznámen. Na uvedeném nic nemění ani to, že jedna ze zpráv (od MUDr. Markové) obsahuje poznámku, že žalobce spadá do rizikové skupiny v souvislosti s onemocněním COVID-19. Uvedené totiž opětovně prokazuje pouze dlouhodobý zdravotní stav žalobce, nikoliv jeho (ne)možnost plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání. Nelze pak ani přihlídnout k tomu, že žalobce byl od ledna do dubna 2021 uznán osobou dočasně práce neschopnou a o změně tohoto stavu nebyl vyrozuměn. Dle žalovaného se toto tvrzení týká odlišného řízení a nemá oporu ve spisové dokumentaci.
26. Stejně tak nemá oporu ve spisové dokumentaci žalobcova námitka o znemožnění nahlížení do správního spisu. Naopak ze spisového materiálu plyne, že žalobci bylo před vydáním rozhodnutí úřadu práce umožněno do spisu nahlédnout. Nadto, pokud chtěl žalobce nahlížet do správního spisu dne 6. 10. 2021, byla pravděpodobně spisová

- dokumentace zaslána k žalovanému pro posouzení žalobcova odvolání ze dne 21. 8. 2021. V rámci odvolacího řízení žalovaný žádnou žádost o nahlížení do spisu neobdržel.
27. Závěrem se žalovaný vyjádřil k judikatuře, na kterou poukazoval žalobce. Přisvědčil tomu, že veřejná správa je zajisté službou veřejnosti. Nicméně na druhou stranu poukázal na to, že zprostředkování zaměstnání se neobejde bez aktivního a kooperativního jednání uchazeče o zaměstnání. Přitom dostavovat se ve stanovených termínech na úřad práce je jednou ze základních povinností uchazeče, jak ostatně ve své judikatuře uvádí i Nejvyšší správní soud (poukázal na rozsudek ze dne 8. 2. 2012, čj. 3 Ads 182/2011-93). Vyřazení žalobce z evidence uchazečů nebylo dle žalovaného rozhodnutím, které by popíralo účel činnosti úřadů práce. Jednalo se o zákonný důsledek porušení jeho povinností. I přesto, že se uchazeči o zaměstnání nacházejí v tíživé sociální, finanční a psychické situaci, nezabývá je to povinností dodržovat zákonem stanovené postupy.
 28. Žalovaný tedy s ohledem na uvedené neshledal jediný důvod, pro který by měla být žalobcova absence na sjednané schůzce omluvena.
 29. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Původní rozsudek krajského soudu, zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu a shrnutí vyjádření žalobce

30. Krajský soud rozsudkem ze dne 5. 9. 2022, čj. 60 Ad 2/2022-63, rozhodnutí žalovaného i úřadu práce zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že s ohledem na probíhající pandemii nemoci COVID-19 bylo vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání neproporcionální oproti jeho následkům.
31. S tímto posouzením se však neztotožnil Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 26. 7. 2023, čj. 7 Ads 276/2022-32, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
32. V návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu žalobce zaslal krajskému soudu několik vyjádření.
33. V podání ze dne 31. 7. 2023 žalobce navrhl, aby krajský soud provedl důkaz o porušování protiepidemických opatření v prostorách úřadu práce. Tento důkaz žalobce údajně nemohl uplatnit dříve z důvodu finanční nouze zaviněné úřadem práce. Žalobce uvedl, že je astmatik a od dětství si prošel hospitalizacemi s dušností.
34. V podání ze dne 21. 8. 2023 žalobce navrhl jako důkaz „žádost krajské pobočky Úřadu práce“ k podrobení se vyšetření žalobce za účelem posouzení jeho zdravotního stavu a vydání lékařského posudku u smluvního poskytovatele zdravotních služeb určeného úřadem práce a dále dokladem o doručení uvedené žádosti poskytovateli zdravotních služeb.
35. V podání ze dne 8. 9. 2023 žalobce navrhl, aby žalovaný doložil doklad o vyplacení příspěvku na živobytí v měsíci květnu roku 2021. Tím má být vyvrácena nepravdivost předložených důkazů a potvrzeno tvrzení žalobce o neoprávněném nevyplacení a odeprání dávky příspěvek na živobytí. Žalobce byl mimo jiné v měsíci květnu roku 2021 evidován úřadem práce jako osoba v hmotné nouzi v době pandemie COVID-19. Úřad práce v řadě měsíců a zejména v měsíci květnu 2021 nevyplácel dle zákona o pomoci v hmotné nouzi dávku příspěvek na živobytí. Žalobce nadto úřad práce opakovaně

upozorňoval na své chronické onemocnění a doložil lékařské potvrzení. Spadá přitom do okruhu zdravotně ohrožených osob. Smyslem příspěvku na živobytí je též úhrada finančních nákladů spojená s dopravou na jednání za účelem zprostředkování zaměstnání úřadem práce, s udržováním pracovních kvalifikací, dopravy a dalších výdajů.

36. Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 7 Ads 276/2022-32 posuzoval otázku opožděně vyplacených dávek státního příspěvku mimořádné okamžité pomoci, avšak neposoudil nevyplacení příspěvku na živobytí v květnu roku 2021, a tím žalobcovy omezení v součinnosti s úřadem práce v uvedeném měsíci, pro které se nemohl dostavit na jednání.
37. V dalším podání datovaném taktéž dnem 8. 9. 2023 žalobce navrhl provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 6. 2021. Tento posudek dle názoru žalobce neprokazuje uznání změny pracovní schopnosti v omezení „*plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání*“ v souvislosti s žalobcovými chronickými omezeními, pro které se nemohl dle podezření úřadu práce dostavit na jednání. Žalobce uvedl, že byl vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání pro nedostavení se na úřad práce, a nikoliv za nedoložení lékařského posudku, respektive za nesplnění povinnosti stanovené v § 31 písm. d) násl. a § 21 zákona o zaměstnanosti.
38. Konečně v podání ze dne 11. 9. 2023 žalobce navrhl „*žalovaným doložit důkaz o neporušování protiepidemických opatření čili dodržení nařízených mimořádných a ochranných opatření osob v prostorech Úřadu práce v Českých Budějovicích zejména ve dnech 12.05.2021 a 24.05.2021 mezi 9.00 až 12.00 hodinou*“. Žalobce znovu zopakoval, že spadá do skupiny více ohrožených osob s potvrzeným chronickým onemocněním se související poruchou imunity. Referent zaměstnanosti (zprostředkovatel zaměstnání) opakovaně v dokumentech ze dne 31. 5. 2021 a 15. 6. 2021 jménem úřadu práce zpochybňuje žalobcovy oznámení o porušování protiepidemických opatření. Žalobce se domnívá, že úřad práce rozhodl pod tíhou svých nepravd a účelovosti.

V. Právní hodnocení krajského soudu

39. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Krajský soud ve věci rozhodl bez jednání dle § 51 s. ř. s.
40. K tomu krajský soud poznamenává, že ačkoli žalobce vznesl ve svých podáních řadu důkazních návrhů, výslovně nereagoval na dotaz soudu obsažený v přípisu ze dne 22. 8. 2023, zda trvá na nařízení jednání ve věci. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 2. 2016, čj. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS, přitom dovodil, že „*[n]avrhně-li účastník v řízení o žalobě provedení důkazů před správním soudem dle § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s., nelze takový návrh považovat za nesouhlas s rozhodnutím bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.*“ Za této situace krajský soud dospěl v souladu s posledně citovaným ustanovením k závěru, že žalobce s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí.
41. Žaloba není důvodná.
42. Podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti uchazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu „*maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31).*“

Shodu s prvopisem potvrzuje B. S.

43. Podle § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti uchazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže „se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce nebo kontaktní místo veřejné správy ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)].“
44. Krajský soud zdůrazňuje, že je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), který ve shora citovaném rozsudku čj. 7 Ads 276/2022-32 uvedl mimo jiné následující:

„[24] V protikladu k názoru krajského soudu dospěl Nejvyšší správní soud v projednávané věci k závěru, že výklad, respektive aplikace § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti provedená správními orgány ve světle uvedeného ob stojí. V případě žalobce nebyly prokázány vážné důvody nedostavení se na úřad práce ve stanoveném termínu. Jednání žalobce tak mohlo být správním orgánem podřazené pod pojem maření součinnosti s úřadem práce.

[25] Důležitá je v tomto ohledu skutečnost, že žalobce přes výzvu úřadu práce nepředložil relevantní zdravotní posudek, který by konstatoval buďto dočasnou neschopnost žalobce plnit povinnost součinnosti (mj. povinnost dostavit se za účelem zprostředkování zaměstnání na úřad práce), nebo alespoň skutečnost, že u žalobce je dáno vyšší riziko nákazy onemocnění Covid-19 v případě osobní schůzky na úřadu práce. Rovněž žalobce správním orgánům nijak nedoložil, že by jeho konkrétní anamnéza odůvodňovala zvláštní režim plnění povinností vůči úřadu práce, tj. opatření jdoucí nad rámec těch, která úřad práce přijal pro zamezení riziku nákazy obecně pro všechny klienty. Potvrzení, že žalobce ‚stran covidu patří do skupiny ohrožených‘ se objevuje poprvé až v lékařské zprávě MUDr. J. M. ze dne 24. 11. 2021, přiložené k žalobě ke krajskému soudu.

[26] V řízení před správními orgány v reakci na opakovanou výzvu úřadu práce k prokázání vážných důvodů žalobce argumentoval střídavě buď porušováním protiepidemických opatření zaměstnanci a úředními osobami úřadu práce, anebo nemožností sám si opatřit odpovídající ochranné pomůcky k návštěvě Úřadu práce z důvody údajného opožděného vyplacení příspěvků MOP. Ačkoli uváděl, že je schopen svá tvrzení doložit (mimo jiné předložením konkrétních časových údajů, kdy mělo k porušování mimořádných opatření na úřadu práce docházet), neučinil tak, a to opět z důvodu údajné opožděné výplaty příspěvků MOP. Nejvyššímu správnímu soudu však v této souvislosti není zřejmá souvislost mezi tvrzenou tíživou finanční situací (způsobenou dle žalobce úřadem práce) a nemožností předložit relevantní důkazní prostředky v situaci, kdy žalobce má zřízení a při komunikaci se správními orgány využívá datovou schránku. Nadto žalobce netvrdil, že by se jakkoli pokoušel domoci nápravy případných pochybení nebo věc oznámil kompetentním orgánům k prověření. Žalobcovu argumentaci v konkrétní věci tak nelze hodnotit jako koherentní, ale spíše jako nesoucí známky účelovosti.

[27] Soudu v této souvislosti též neuniklo pozornosti, že žalobce se krátce před stanoveným termínem schůzky ve dnech 12. 5. 2021 a 24. 5. 2021 dvakrát z vlastní iniciativy dostavil na pobočku úřadu práce. Jestliže nebylo prokázáno soustavné porušování protiepidemických opatření na úřadu práce, tedy i z toho plynoucí skutečné riziko pro zdraví žalobce, je tímto veškerá další argumentace žalobce vržena již do značně podivného světla. Žalobce přitom tížilo důkazní břemeno ohledně prokázání tvrzených vážných důvodů.

[28] Při posouzení přiměřenosti vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání poté NSS přiblíží k obecně známé skutečnosti, že na přelomu května a června 2021 v České

republiky probíhala epidemie onemocnění Covid-19. Zároveň však nelze ignorovat, že ke konci měsíce května 2021 již jarní (resp. pokračující zimní) vlna epidemie výrazně ustupovala. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že denní přírůstky nakažených ve druhé polovině května byly řádově nižší než při kulminaci zimní (jarní) vlny epidemie v březnu 2021 (statistiky k onemocnění Covid-19 v České republice jsou dostupné na adrese <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>). Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval (byť v souvislosti s posuzováním mimořádných opatření), že po skončení nouzového stavu dne 11. 4. 2021 docházelo v důsledku celé řady skutečností ke kontinuálnímu zlepšování epidemiologické situace, a proto ohniskem nákazy již nebyla celá Česká republika a osobou podezřelou z nákazy nemohl být bez dalšího každý, kdo se vyskytoval na jejím území. Z množství rozhodnutí lze zmínit například rozsudek ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Ao 11/2021-24 (zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovněch stravovacích služeb), rozsudek ze dne 2. 6. 2021, č. j. 10 Ao 2/2021-107 (uzavření škol), rozsudek ze dne 9. 6. 2021, č. j. 8 Ao 15/2021-65 (omezení provozu sportovišť ve vnitřních prostorech staveb), rozsudek ze dne 22. 6. 2021, č. j. 8 Ao 6/2021-91 (zákaz činnosti obchodních a výrobních provozoven), ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Ao 16/2021-124 (uzavření středních škol), ze dne 1. 7. 2021, č. j. 1 Ao 5/2021-73 (zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovněch stravovacích služeb a omezení poskytování krátkodobých a rekreačních ubytovacích služeb), a ze dne 18. 8. 2021, č. j. 1 Ao 3/2021-52 (uzavření domácích škol).

[29] Nejvyšší správní soud souhlasí s tvrzením krajského soudu, že riziko nákazy v dané době rozhodně nebylo zanedbatelné, nejednalo se ovšem o tak kritickou situaci jako v zimních měsících let 2020 a 2021, která si vyžadovala ta nejvíce omezující opatření. V této souvislosti NSS považuje za důležité zdůraznit, že zprostředkovatelská činnost úřadu práce v květnu 2021 stále probíhala, a to za odpovídajících protiepidemických opatření. Neobstojí proto paušalizující závěr, že za dané situace nebylo možno po osobách trpících chronickým astmatem požadovat (tedy za předpokladu, že by danou skutečnost k rozhodnému okamžiku skutečně doložili, což se v projednávané věci nestalo), aby s úřadem spolupracovaly a plnily zákonem stanovenou povinnost součinnosti. Takový závěr by fakticky vedl k popření povinnosti poskytovat součinnost pro značnou část uchazečů o zaměstnání. Ačkoli tedy NSS nepopírá rizika, která onemocnění Covid-19 přinášelo pro osoby trpící chronickým onemocněním dýchacího ústrojí (i osoby zcela zdravé), při hodnocení, zda jednání uchazeče dosahuje intenzity maření součinnosti s úřadem práce, nelze nedostavení se ve sjednaném termínu omluvit pouze obecným poukazem na chronické respirační obtíže.

[30] V projednávané věci je třeba zohlednit, že žalobce se ve sjednaném termínu nedostavil, ačkoli byl upozorněn, že případné zdravotní důvody musí doložit lékařským posudkem. Žalobce reagoval tvrzeními o porušování protiepidemických opatření a z toho plynoucích rizik pro jeho zdraví, která ovšem nemohl prokázat z důvodu opožděné výplaty státních příspěvků. Takový přístup žalobce, jakkoli případně skutečně motivován obavami o zdraví, není dle NSS adekvátní. Za situace panující v období sjednaného termínu schůzky na úřadu práce (31. 5. 2021), která již nebyla kritická jako při vrcholu pandemie, bylo na žalobci, aby prokázal konkrétní rizika vyplývající z návštěvy úřadu práce pro jeho osobu. V projednávané věci žalobce toto břemeno neunesl, předestřel argumentaci vykazující známky účelovosti. Úřad práce přitom v projednávané věci hodnotil závažnost situace a bral v potaz též žalobcův zdravotní stav. Termín schůzky s žalobcem stanovil na 31. 5. 2021, tedy více než rok po poslední schůzce s žalobcem na úřadu práce v únoru 2020, a to na dobu, kdy riziko nákazy již výrazně pokleslo. Podle NSS tím paradoxně dostal požadavku krajského soudu sjednat schůzku až v době, kdy se situace již alespoň dostatečně uklidnila.

[31] Nejvyšší správní soud nikterak nepodceňuje nebezpečí, kterému pandemie COVID-19 vystavila celou populaci, a její zranitelné součásti obzvláště. Na specifickém skutkovém pozadí projednávané kauzy, jednání žalobce, a skutkového stavu, který byl prokázán v okamžiku rozhodování stěžovatele, však obstojí závěr, že jednání žalobce dosahovalo v kontextu individuálních okolností věci intenzity maření součinnosti s úřadem práce ve smyslu § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Úřad práce, respektive žalovaný, proto mohl za této skutkové situace žalobce vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání“ (důraz doplněn).

45. Nejvyšší správní soud posoudil věc komplexně z pohledu veškerých žalobcových tvrzení, přičemž pro úvahu krajského soudu již žádný prostor neponechal. Nevytkl krajskému soudu, že by nesprávně zjistil skutkový stav věci, ani mu neuložil, aby se některou ze vznesených otázek hlouběji zabýval. Nejvyšší správní soud naopak zcela jednoznačně dovodil, že postup žalobce nebyl v dané situaci adekvátní a úřad práce byl oprávněn žalobce vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání. Vycházel přitom ze skutkového stavu, který byl prokázán v okamžiku rozhodování žalovaného. Pro posouzení věci tak bylo podstatné, jak žalobce jednal a co konkrétně tvrdil a dokládal v době bezprostředně související s jednáním u úřadu práce dne 31. 5. 2021. Jakékoli další dokazování proto za této situace již postrádá smysl.

VI. Závěr a náklady řízení

46. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
47. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
48. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. V případě procesně úspěšného žalovaného nevyšlo najevo, že by vynaložil náklady nad rámec své běžné činnosti, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 12. září 2023

JUDr. Michal Hájek, Ph.D. v. r.
samosoudce